

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

City _____, _____ рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК IX.

4. 104 (1000).

ВІВТОРОК, 30. СЕРПНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, AUGUST 30th, 1927.

No. 104 (1000).

VOL. IX.

Чотириста тисяч осіб взяло участь в похороні робітничих мучеників Сакка й Ванзеті

ВСІ ВУЛИЦІ БОСТОНУ, ЯКИМИ НЕСЛИ ТІЛА ЗАМОРДОВАНИХ, БУЛИ ВКРИТІ НАРОДОМ. — ПОЛІЦІЯ БІЖКОЮ ХОТІЛА ПЕРЕРВАТИ ПОХІД, АЛЕ ЇЇ ЦЕ НЕ ВДАЛОСЯ. — ВЕЛИКА МАСА НАРОДУ ЙШЛА СІМ МІЛЬ ПІШКИ НА ЦВИНТАР, ДЕ СПАЛЕНО ТІЛА.

БОСТОН, Мас., 28. серпня. — Нині перенесено тіла Сакка й Ванзеті вулицями міста до крематорії на цвинтарі Форест Гил, який є сім миль поза містом. В похоронах взяло участь 400,000 осіб. Самий тільки похід протягнувся на вісім бльоків довгий. Всі вулиці по обох боках були встелені народом.

На Скюларі Сквейр поліція хотіла перервати похід і із-за цього прийшло до бійки. Походу не перервано. Маса народу повернулася до вулиці мучеників на вулиці Сквейр. Відтак Обороночий Комітет спинив цілий похід і влаштував дальшу подорож автомобілями, щоби на назначений час прибути до

крематорії. Мимо цього велика маса народу виправилася на цвинтар пішком і прибула на місце в три чверти години гізніше.

МІТІНГ ЖАЛОБИ У ВІННІПЕГУ.

ВІННІПЕГ, Ман., 28. серпня. — Стараним Миського Комітету Комуністичної Партії Канади відбувся тут нині вечером на Маркет Сквейр жалобний масовий мітинг Сакка й Ванзеті, у якому взяло участь по-верх 2,500 робітників.

Мітінгом провів т. Гарі Робертсон, а промовляли т.т. Я. Пенер, Дж. Кагана і Леслі Моріс.

Як виконано екзекуцію над Сакком і Ванзеті

ОПИСАВ ОЧЕВИДЕЦЬ ЕКЗЕКУЦІЇ, ДЖЕК ГРЕЙ, В ГАЗЕТІ "НЬЮ ЙОРК ІВНІНГ ГРЕФІК".

БОСТОН, 23. серпня. — Руки великого стейту Масечузетс покриті сьогодні кровю. Бартоломео Ванзеті і Ніколя Сакко відійшли у вічність після сімох довгих років незрівняних тортур, які їм описати годі.

Ходить зі мною в кімнату смерті. В цьому осередку американської культури убивають людей трішки інакше як деінде. Ці Бостонці, що займаються вбиванням у стейт-овій тюрмі, це методичні, холоднокровні вбивці. До того ж вони і скорі, далеко справніші, як наприклад такі самі вбивці у Сінг-Сінг.

І дім смерті тут далеко більший, як у Сінг-Сінг. Розмір буди приблизно 75 стіп довжини, 28 стіп ширини і 21 стіп висоти. Смертоносне крісло і його причандала стоять в одному куті цієї кімнати. Кімната задурманюєча біла і світла горять якимсь зловисним сяйвом. Крісел тут немає. Свідки мусять стояти. І вони стоять зараз поперед електричного крісла так, що можуть діткнути рук засудженого.

Ремені. Роберт Еліот, сухий подовгуватий кат, з малими круглими очима, допасував на голові Мадейроса електрод. Я завважив, що Еліот не працював так справно, як я бачив його колись у Сінг-Сінг. Він був аж надто нервовий. Здавалось, що він ніколи не допасує електроду. Остаточно він покінчив і відійшов до звучника, де нервово шипирив. Він відвернув голову і глянув на головного дозорця, Генарі. Цей дав знак і кат закінчив звучник. Струя почала шуміти та брентити. Еліот стояв з викривленим обличчям в той час, коли електрична струя продирала собі дорогу через м'язок чоловіка в крісло.

Мадейроса проголошено мертвим дев'ять мінут після того, як його привели до кімнати смерті. Дозорці скинули його з крісла дуже скоро. Ах, які вправні ці Бостонці в цьому ділі!

Дев'ятнадцять сот вольтів цієї "справедливості" витворюють температуру майже в тисячу степенів Фаренгейта. Порівняйте цих тисячу степенів горячі, з тими дев'ятьдцять, на які нагріається в гарячі дні літа і тоді зможете собі уявити, як культурний Масечузетс працює, живцем своїх засуджених.

Я не в силі описати того, що відбувалося за другим напуском електричної струї. Ніжка мовла на світі не має слів, щоби ними це описати. Сакко напружився, що ремені на йому тріснули. А цей кат — але хай з ним.

Ніколя Сакко проголошено мертвим одинадцять мінут після дванадцяти.

За дванадцять мінут збито тут двох людей. Це навіть скорше, як в Нью Йорку. О, ці Бостонці, які вони зручні! І через цих дванадцять мінут в комірни, прилягаючі до різниці, сидів Ванзеті. Перше він бачив, як забрали Мадейроса. Потім поведи його товариша, Сакка. А для нього це осталося цим шість мінут життя. Шість шість мінут життя! Що думав Ванзеті в ці довгі гіркі хвилини? Яка умова безодня розкривалася перед ним тоді, коли він чекав на різницю крісавого права, які мали прийти й по нього?

КРОВАВА БІЙКА МІЖ КИТАЙСЬКИМИ МАЙНЕРАМИ І ЯПОНЦЬМИ.

ЛОНДОН, 26. серпня. — Діло з Токио до "Дейлі Мей" доносить про кроваву бійку між китайськими майнерами і японськими урядовцями в Пенкіфу, в Манчжурії.

Чотирих Китайців вбито, а 35 тяжко ранено й 20 Японців вбито або ранено. Між Японцями вбито головного інженера копальні, який помер від поранення кіпачною водою, якою його обдали майнери.

Бійка почалася через те, що урядовці не хотіли вдоволити домагання майнерів. Викликали японські війська загнали майнерів в місто, де взяли їх під свою охорону китайські мешканці. Всі школи в Пенкіфу закрили. Втрати в копальнях зроблено на 250,000 доларів.

Залізницю ушкодила одна з воюючих фракцій. Зруйнованням залізниці малосило на меті вбити генерала Бей-Чин-Гі, але потерпів зовсім інший потяг. Перервано також залізницю між Сучовом і Нанкінгом.

Сподіється, що північні війська займуть Нанкін. Їх артилерія бомбардує Нанкін з позицій через ріку Янцє коло Пукова. Бритійські мілтарні власти доносить, що північні війська переходять ріку Янцє вище Нанкіна.

ВІСІМ НІМЕЦЬКИХ МІСТ ЗАБОРОНИЛИ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

БЕРЛІН, 25. серпня. — Вісім німецьких міст заборонили в себе такі демонстрації протесту проти замордовання Сакка й Ванзеті, якими демонстранти привітали в Берліні ньюйорського мейора Джеймса Дж. Вокера.

Гамбург був останнім містом, що заборонив демонстрації. Заборона прийшла після великих заворушень, підчас яких демонстранти витягнули з трамваю поліція і вбили. Вбито також молодого робітника.

Поліція в Берліні розігнала кілька груп симпатиків Сакка й Ванзеті, що збиралися перед готелем, в якому спинився мейор Вокер.

ЗА СИМПАТІЮ ДО САККА І ВАНЗЕТІ.

ВАШИНГТОН, 20. серпня. — Елеонора Джонс, з Кензасу, одна з жінок-провідниць туристів в столиці, втратила роботу за висловлення симпатії до замордованих Сакка й Ванзеті.

2,000 РОБІТНИКІВ ВИПІШЛО НА СТРАЙК.

БОСТОН, Мас., 25. серпня. — Нині вишло тут на страйк 2,000 робітників з індустрії "рейковитів" та "сликерів", домагаючись підвижки платні від 20 до 25 процент. Більшість страйкуючих — жінки.

Друга жертва — Сакко.

Тоді дозорці пішов по Сакка. Через десять хвилин він повернувся з жертвою. П'ять великих дозорців схопили маленького виснаженого Сакка і кинули його на крісло.

Сакко виглядав як чоловік, якого ніщо не дивувало, так неначе-б він радий був, що нарешті покінчатся його терпіння. Він-же жив через сім років в суєтстві смерті і тепер він мав тільки довершити це все. За кілька хвилин він мав бути страчений за морд, в якому він правдоподібно був стільки винуватий, як новонароджена дитина.

Сакко був дуже нервовий, коли дозорці привязували його ремінцями до крісла. В тім він крикнув по італійськи: "Хай живе анархія! Хай живе анархія!" Після цього він немов помужнів. Чистим, спокійним голосом він сказав: "Прошай, моя дружино і дитино! Прийте і товариші, прощайте усіх! Прошай, моя мамо!"

Підчас цього прощання, кат Еліот стояв праворуч Сакка з якоюсь варварсько-диккою усмішкою на лиці. Виглядало, неначе-б він не любив цієї невеличкої проволочки. Коли Сакко скінчив говорити, кат миготом поклав на його голову електрод і зараз-же скокнув, дійсно скокнув, до стіни, де був звучник. Поклав руку на звучник і глядів на управителя.

Не в силі описати.

Управитель дав знак і знов зашуміла та загомоніла електрична струя. Жили на руках і шиї Сакка почали корчитися і надуватися. Сакко, коли його посадили в крісло, був тоненький, зморений і виснажений. Його шия була аж дуже худа. Але за п'ять мінут після того, як пушено струю, його шия стала такою як у слона. Підчас цього сліна і піт текли потоком з голови мученого чоловіка.

Ванзеті був останній.

Ванзеті вступив до різниці. Він увійшов з піднесеною головою, цей невеличкий Італієць з примісним обличчям, зі складно-стими устами.

Ніхто і ніколи не переконав мене, що Ванзеті міг-би убити людину. Вираз на його обличчю немов говорив: "Я дуже жалю усіх вас, що прийшли дивитися на мене і тих, що хочуть мене вбити". Ні, Ванзеті не вбив-би навіть kota, не то що людину.

Але він прийшов сюди з усмішкою і дозорці кинули його на крісло. Та він видимо не звертав на це уваги. Його усмішка не уступила. Відтак він хотів говорити, Кат Еліот вже лагодився накрити його голову електродом, але головний дозорець здержав ката. Ванзеті сказав: "Джентелмени, я не винуватий в цьому вбивстві ані в якомубудь іншому." А по хвилі: "Я хотів-би вам простити за те, що тут зі мною роблять. Я невинний. Я ніколи нікого не вбив. Гуд-бай."

Відтак повторилася в третє та сама оспоружна процедура пражання живої людини електрикою. За другим напуском струї тіло Ванзеті почало підноситися вгору, вгору, і потім упало глухо на крісло.

Ванзеті був мертвий. Сакко був мертвий. Мадейрос був мертвий. За двадцять-шість мінут культурний стейт вбив троє людей, з яких Сакка і Ванзеті половина світу уважала невинними.

Але це ще не все. Після цього ще сплюндрують внутренности цих людей, виберуть мізки і інші внутренности, а рідним і приятелям віддадуть скелетони наповнені трагичним.

КАЖУТЬ, ЩО ЗАЙМУТЬ НАНКІН.

ПАНГАРІ, 26. серпня. — Двадцять осіб вбито, коли потяг між Шангаєм і Нанкінгом розбився в наслідок ушкодження залізниці.

ЗЕМЛЕТРУС НА ОСТРОВІ ФОРМОЗА.

ТОКИО, Японія, 25. серпня. — Нині в ранці полудневу частину острова Формоза навістив сильний землетрус. Десять осіб згнуло, поверх дві сотні ранено і 200 домів розвалено. Одночасно землетрус спричинив також великі шкоди в китайській провінції Шанунг. Число убитих і ранених сягає до 300 душ.

ГОРЯЧКОВА АГІТАЦІЯ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯМ ВОЄННОЇ ФЛОТИ.

ВАШИНГТОН, 25. серпня. — Вплидова газета "Вашингтон Пост" говорить, що урядники міністерства заграничних справ довадалися з достовірною жерело про тайне порозуміння між Великою Британією і Японією в справі майбутньої супримації на морі. Тайний договір між обома державами підписано після того, як Злучені Держави відказалися прийняти програму Великої Британії на конференції в Женеві в справі обмеження будови воєнних кораблів.

Вістка про цей тайний договір між двома морськими державами викликала в мілтарних кругах Злучених Держав велике зацікавлення, в слід за чим піде гарячкова агітація за збільшенням воєнної флотії.

Держави скріпяти свої воєнні морські сили.

ПРОПОНУЄ ВИМІНЯТИ КОЛОНІЇ ЗА ДОВГІ.

ВІТ'ЯМСТАВН, Мас., 24. серпня. — Відомий економіст Колумбійського університету Г. Батлер Шервел пропонує, щоби Франція в заміну за воєнні дови відступила Злученим Державам три Французькі колонії: Гватемалу, Мартиніку і Французьку Гвіану.

Шервел думає, що для Франції це найкращий вихід позбутися тих кольсальних довгів, які вона затигнула в Злучених Державах.

НЬЮ ЙОРК, Н.П., 23. серпня. — Маргарета Винтінгем, членка британського парламенту, прибула до Злучених Держав студіювати тверезість. Вона заявила, що в Великій Британії видають річно на гарячі напитки \$300,000,000. Після її думки ці гроші можна-б з'ужити на кращі цілі, коли-б в Британії заборонити торговлю напідтками.

НЕМА ЗГОДИ МІЖ ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ.

ЛОНДОН, 24. серпня. — Між Великою Британією і Францією нема єдності думки в справі зменшення окупаційної армії в Надренщині. Мимо того, що правительства обох держав стараються скривати незгоду опіні по цьому питанню, то відчальні державні політики признають, що ціла справа стоить дуже погано.

Британія питає Францію, чи Льокарнський договір має якунебудь значіння та чи Франція думає дотримати пороблених Німеччии обіцянок.

Франція говорить, що в листопаді 1925 року вона Німеччии нічого не обіщувала і тепер ніяк не згодиться зменшити окупаційну армію без дальших зобовязань з боку Німеччини.

ДОВГ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЗРОСТАЄ.

ЛОНДОН, 19. серпня. — Урядова газета проголосила сьогодні, що дня 1. квітня ц.р. загальний довг Великої Британії вносив \$37,000,000,000 (тридцять сім біліонів доларів). За останній рік довг збільшився на \$230,000,000.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР В СКУТАРІ

ЛОНДОН, 25. серпня. — З Константинополя доносять до "Дейлі Експрес", що там вибух страшний пожар в передмістї Скутарі і знищив 400 домів. Більше як 2,000 осіб осталося без даху над головою. Нещасні жертви бідної дільниці розложили свої шатра на цвинтарі.

ПОМЕР ЗАГЛУЛ ПАША.

КАІРО, Єгипет, 23. серпня. — Заглул Паша, відомий провідник єгипетських націоналістів, помер.

Заглул Паша був найбільшим державним мужем в історії новітнього Єгипту і найбільше популярним серед широких єгипетських народніх мас. Був також завзятим ворогом британського пановання над Єгиптом. За свою опозицію до Британії був два рази вигнаний з рідного краю.

ВАЛЛЕДЖО, Кал., 24. серпня.

Вибор Д. Кортіс, міністер флотії, заявив тут сьогодні, що він домагатиметься від конгресу сто-процентного збільшення будови воєнних кораблів. Невдача женевської конференції в справі обмеження морського зброєння, сказав Кортіс, заставляє Злучені

ШКІЛЬНИЙ СЕЗОН ПОЧИНАЄТЬСЯ 1. ВЕРЕСНЯ.

Шкільний сезон в Манітобі і в місті Вінніпегу після двомісячних літніх вакацій починається в четвер, 1. вересня. Департамент освіти повідомляє, що вчителів є досить для забезпечення всіх шкіл в провінції.

ПОВІНЬ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

ВЛАДИВОСТОК, 22. серпня. — Повінь, що навістала приморськї провінції Далекого Сходу й спричинила шкоди на 15 мільонів карбованців, зменшується.

Телеграма з 18. серпня з Владивостоку доносила, що в наслідок повні 40,000 селян осталося без даху над головою, а 100 втпюлося. Ріки Далекого Сходу вийшли із своїх берегів після 18-годинного дощу.

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!